

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corepondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiscare publicare.

Nr. 69.

Braslovu 25/13 Septembre

1873.

Telegramulu

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Naseudu 20/9 3 ore d. m., sositu in 20/9 5 ore 20 min. d. m.

Prelegerile la gimnasiulu din Naseudu se incepu in prim'a Octobre.

Directiunea Gimnasiale.

Braslovu 24 Septembre n. 1873.

Correspondintele nostru din Vien'a ne impartasiesc urmatórele:

Vien'a 17 Septembre c. n. Deputatiunea congressului besericei romane gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a a fostu primita astadi dimineatia la 9 ore de catra Maiestatea S'a imperatulu si regele in audiintia estraordinaria. Deputatiunea condusa de parintele archimandritu Romanu a subternutu Maiest. Sale actulu de alegerea metropolitului. Maiest. S'a a binevoitu a priimi prea gratiosu deputatiunea congressului sibianu, respicandu innalt'a S'a multiumire despre actulu de alegere, esecutatu cu atat'a maturitate si tactu, urmanduse cu cea mai mare acuratetia prescrisele constitutiuni besericesci fundate in Statutulu organicu. In fine a adresatu Maiest. S'a catra fiescescare din membrii deputatiunii cateva cuvinte preagratisoze si lea descoperit, ca a si intaritu alegerea ilustr. Sale episcopului Procopiu Ivacicoviciu de metropolitu alu romanilor gr. or. din Transilvani'a si Ungari'a.

Dupa audiint'a la imperatulu deputatiunea congressului a fostu primita si din partea ministrului de esterne cont. Andrássy, carele inca -si a exprimat multiumirea facia cu purtarea strictu constitutionala a congressului sibianu la actulu de alegere. —

Nou alesulu metropolit, fiindu confirmatu in 17 Septembre si chiamatu inaintea tronului pentru depunerea juramentului de fidelitate, porni in 20 din Aradu la Vien'a. In scurtu va urma si instalaarea. Gratulamur de acestu bunu successu!

— Regele Victoru Emanuilu sosesce asta sera la 7 ore in Vien'a. S'a intardiatu sosirea sa cu doua ore, din cauza, ca s'a opritu timpu mai indelungatu la statiunile principale din Austri'a, unde i se facura ovatiuni. Ultramontanii din Vien'a prepara unele demonstratiuni in contra regelui italianu. —

Mercuri sera sosi Maiest. S'a regele Italiei la 6 ore in Vien'a fiindu primitu la gara de imperatulu Austro-Ungariei cu tota cordialitatea si de popor cu entusiasmu.

I s'a facutu reviui ostasiescu de 120 mii ostasi si dinde solenne.

— Preparatiunile ulterioare pentru alegerile directe la senatulu imperialu care se va deschide in 4 Noembrie indata dupa-ce va ave locu inchiderea oficiala si serbatorésca a expositiunei universale, s'a inceputu. Lupta electorală in Austri'a va fi de astadata mare si seriosa. Fia-care partita este convinsa de insemnatarea resultelor acestor alegeri. Nationalii, séu mai bine disu toti federalistii fara distictiune, se lupta ca leii in cercurile lor electorale, spre a puté reesi cu candidatii loru de principiulu federalu.

Contele Hohenwart, cunoscutulu siefu alu fostului ministeriu de impacatiune, este candidat in trei cercuri de alegere din trei tieri diferite. Alegerea lui e prin urmare asicurata. Interesant este, ca foile decembriste si acumu nu ascundu respectulu celu au de contele Hohenwart, marturisindu pe facia, ca opositiunea acestui'a in senatulu viitoriu, de care se pote asteptá ministeriulu actualu „nu e nici-decumu de despretuitu.“ „Wien. Tgbl.“ ne spune intre altele, ca dupa a lui convingere c. Hohenwart negresitu va functiona in noulu senatu, ca siefu alu opositiunei federalistice. Asia-dér' adaugă „Tgbl.“ „duelulu parlamentariu promite a deveni interesantu.“ —

Este numai intrebare inca, ca intrav'a ore opositiunea mai cu séma cea boema de sicuru in senatu? Dupa tóte informatiunile ce le avemu, trebuie se affirmamu, ca desi cei mai multi paru astadi a fi aplecati mai multu pentru intrare, mai cu séma si dupa deductiunile agere si intielepse ale br. Helfert in brosuri'a sa recenta, totusiu nu se pote vorbi de siguranti'a intrarii in senatul din partea opositiunei pana atunci, pana candu nu va deveni unu faptu complinitu. Consultarile din ditele din urma cu resultatulu loru voru decide acea cestiune. In fine trebuie se insegnantu ca „Vaterland“ diuariulu clericalu-opositiunalu combate aspru intrunu numeru alu seu din cele mai noue pretensiunea br. Helfert, care e, ca opositiunea se intre neconditiunatu in senatulu imp.

La tóta intemplarea lupta ce se va incinge din nou preste cateva septemanii in Austri'a, va fi de mare insegnatare principiaria si reala pentru intregu imperiulu. Noi romanii mai cu séma trebuie se urmarimu cu mare interesu luptele parlamentarie viitore din Austri'a, fiinduca convingerea posibila a principiului federalu in Austri'a, trebuie se aduca dupa sine desi cu o di mai tardi si convingerea egalei indreptatari in Ungari'a.

Societatea academica romana.

La 30 Augustu st. v. s'a tienutu siedintia publica de inchidere a Societatii academice romane in sal'a Senatului din palatiulu Universitatii in Bucuresci scrie Pressa.

La deschiderea siedintiei s'a datu lectura mai antau unui actu memorabilu demnu de aplausele toturor romanilor, care aru fi bine se afie mai multi imitatori: Testamentulu generalului in vietia Nasturelui Herescu.

Inca din 1868 acestu venerabilu betranu, care a conservat piosele sentieminte stramosesici, regula-se ca din avere sa se o lase besericei santei Vineri — fundata si patronata de vechi'a si nobil'a familia Herescu — si se se iè 1000 de galbini pre fia-care anu pentru premie literarie. Anulu acestu-a generosulu donatore crediu, ca nu aru poté incredintá mai bine acelu venit, de catu in manile „Societatii academice“, care are tocmai misiunea de a incoragiá progressulu scientiei si literaturiei.

Astufeliu, dupa nou'a dispositiune testamentaria, diumetate din venitulu averii sale se lase besericei santei Vineri, si diumetate „Societatii academice“ sub numele de „Fondulu Nasturelui.“

Din acestu fondu se voru dà pre totu anulu premie pentru opere scientifice, literarie si de belle

arte, in summa celu pucinu de 5000 lei nuoi. Asemene preme se voru dà nu numai pentru operele anunciate anume de „Societatea academica“, ci si pentru cele de inalta valore literaria ce s'ar' publica spontaneu de cine-va si cari s'ar' aprecia demne de recompensa din partea „Societatii academice.“

In urm'a lecturei acestui testamentu, d. G. Sionu, membru alu Societ. academ., pronunciò unu discursu de multumire in onórea donatorului.

Dupa-ce betrenulu academicu Baritiu a datu lectura unei disertatiuni a supr'a bataliei dela Var-na din 1444, s'a comunicatu reportulu commisiunii filologice a supr'a unui concursu de traducere din Iuliu Cesare. Traductiunea dlui Caeancu, profesore din Focșani a fostu premiata cu premiul de 1200 franci. Acestu premiu s'a datu din fondulu Cusa. D. Odobescu a pronunciato cu acésta occasiune cate-va cuvinte bine-semnate in memor'a repausatului Domnu, care a incoragiato activitatea literaturei prin fondulu ce a donatu cu acestu scopu.

Sessiunea „Societatii academice“, a anului acestui'a s'a inchisu printr'unu discursu de secretariulu generalu alu acestei societati.

Pr.

Mai multe in nr. viit.

2. Din program'a gimnasiului superioru gr.-catolicu din Blasiu pre anulu scolasticu 1872/3:

La acestu gimnasiu functioneaza 12 professori ordinari si 3 extraordinari (pentru gimnastica, desemnu, musica vocala si instrumentale). Mediulócele de invetiamentu atatu la bibliotec'a gimnasiale catu si la museu s'a inmultit mai multu prin cumperare, decatu prin donatiune.

Din cronic'a gimnasiului se vede, ca acestu gimnasiu in 5 Ianu a fostu visitatu de comisariu ministeriale F. Mészáros.

Numerulu scolarilor inmatriculati s'a urcatu la 269 dintre cari 29 au desertat si 1 a murit in decursulu anului. Aprópe $\frac{2}{3}$ din cei remasi au fostu beneficiati parte cu stipendia, parte cu pane. Abituenti au fostu 19, dintre cari 3 au depusu ecamenul de maturitate cu calcululu: „maturi“ cu prestatie „laudabile;“ 3 cu calcululu „maturi;“ 2 s'a relegat la repetire dupa 3 luni; ér' 1 au fostu impedecatu din caus'a militiei.

Din classificatiunea generala a tuturor scolarilor la finea semestrului alu doilea putem deduce unu progressu imbucuratoriu, de ore ce mai multu de diumetate ad. majoritatea scolarilor a repurtatu calcululu de Eminentia; Onore directiunei si corporului professoral!

3. Din reportulu anuale despre gimnasiului din Beiusiu — Belenes, pre anulu scolasticu 1872/3:

Din acestu reportu se vede, ca au functiunatu cu totii 15 professori. Numerulu scolarilor, cari au frequentatul acestu gimnasiu, s'a urcatu la 173.

Abituenti au fostu 21; cati au depusu maturitatea si cu ce calculu, nu ni se spune.

Progressulu in studia se pote numi numai buisioru conchidiendu din proportiunea, in care stă numerulu scolarilor unei clase cu numerulu celor ce au reportatu calcululu eminent.

Oferindu-ne acestu reportu numai unu conspectu despre „corpus professoral“ si despre „progressulu in studia“ nu potem dice mai multu, decatu, ca amu dorí, ca reportulu anualu se relevaze mai multe date si mai multe sciri, despre cele ce se petrecu la acelu gimnasiu in decursulu an. scolasticu. P.

Congressulu archidiecesei Sibiuului.

(Capetu).

Siedinti'a III din 28 Augustu.

Siedinti'a s'a deschis la $9\frac{1}{2}$ ore, se cetește protocolul siedintiei premergetorice și după unele modificari se autentica și se trece la ordinea dilei.

P. Arch. Popa cerându cuvântul dice, că Precuriosi'a Sa nu a venat nici cîndu interes particularie, cunoște din experientia sarcin'ă cea grea a unui Metropolită și de aceea doresc să remana afara de orice combinatiune facia cu alegerea ce rezista înainte. —

Besianu propune o comisiune nouă bugetară, se primește înse propunerea lui Mir. Romanu, că se remana cea dela 1870.

Vine acum constatarea membrilor.

Gaetanu accentua că privire la dispusetiunea Statutului org. paritatea membrilor.

Dr. Ales. Mocioni dice, că acăstă nu e la ordinea dilei; cîndu va fi desbaterea despre acăstă atunci dlu. Gaetanu -si poate face observații sale.

Popasu dice, că alegerei premerge listă și sortitură.

Desseanu dice, că actul alegerei se începe, se se cetește actul consistoriului metropolitanu anunțiatu.

Cav. de Puscariu observa, că mai antaiu trebuie se se constateze numerul membrilor, după aceea paritatea și în urmă acestora vine votarea.

Dr. Ales. Mocioni pledează pentru a se ceti harthi'a consistoriului metropolitanu, că actul alegerei se fia neintreruptu.

Presidiul da spre cetire harthi'a consistoriului metropolitanu, din care se vede, că presedintele congressului dechiara că intrandu în combinatiunea alegatorilor nu poate duce presidiul mai departe.

Consistoriul metropolitanu a alesu în locul presidiului pre Par. Metianu.

Episcopul Popasu insinuă unu votu separat contra acestei decizuni a consistoriului metrop. prin care Présanti'a Sa -si motivă parerea, că consistoriul metropolitanu nu e competentu a denumi pre presidiu dela sine si acăstă o poate face numai congressulu că corporatiune mai inalta.

Desseanu affirme, că-i pare reu a nu fi de o parere cu Présanti'a Sa, crede înse, că pre bas'a Statutului organicu consistoriulu metrop. e indreptatul la acăstă, se se iè déra la cunoștinția decisulu acestuia.

Sig. Popoviciu, observa că cestiunea acăstă ar' fi trebuitu lamurita la începutu.

Macelariu obiectează, că nu astă propunerea dlu Popasu intre barierele Statutului organicu și-si motivă asertiunea cu § 157, p. I alu Statutului organicu.

Al. Onitiu pledează pentru decisulu consistoriului metropolitanu.

Dr. Racuciu propune încheierea desbaterei. — Dupa acăstă se incinge o lungă discussiune la carea participă mai multi cuventatori, sub decursul careia Gaetanu se réga, că se i se dă cuvântul cerutu inca mai dinainte.

Gaetanu face propunerea, că se nu se primește abdicarea presedintelui de pana acumu.

Popasu la cuvântul din urma că propunatoru si mai motivă odata propunerea sa si o recomanda spre primire.

Desseanu că contra propunatoru, după o mica discussiune, se lase la cuvântu si dice, că fiindu că consistoriul metropolitanu că corporatiune nu poate conduce alegerea, de aceea esmită unu comisariu din sinulu seu, sustiene déra pre bas'a Statutului org. propunerea sa, de a se primi par. Metianu de presedintele congressului electivu.

Se cetește totă trei propunerile.

Dr. Ales. Mocioni propune în privința or- dului votarei asupra acestoru propunerii: Mai antaiu se se voteze asupra celor două contra propuneri,

a dlu Desseanu si Gaetanu si după aceea a dlu Popasu.

P. Popasu observa, că în esență parerilor celor două nu suntu egale cu a dlu Gaetanu.

Macelariu propune votarea asupra propunerei lui Gaetanu, fiindu că la casu candu s'ar' primi acăstă propunere cadu de sine cele două.

Se face votare nominală si se primește propunerea dlu Desseanu.

Par. Metianu ocupa locul presedintelui si într-o cuvântare nimerita accentua însemnatatea actului electoralu si trage atențunea congressului asupra acestui actu momentuos.

Urmăză constatarea membrilor, notarii ceteșcă liste și în fine resultă, că în archidiecesă suntu 57 presenti, din ambele diocese sufragane 57.

Spre a se stabili paritatea prescrisa de Statutu, se scotu prin sortitura din archidiecesă trei deputați: I. Paraschivu, Branu de Lemeni, si I Nemesiu, si după aceea urmează votarea prin sie-dule asupra nouului metropolită.

Rezultatul votarei a fostu acăstă: Présanti'a Sa Par. Episcopu alu Aradului Procopiu Ivacicoviciu a intrunitu o majoritate absolută de 78 voturi si fu proclamatu de Archiepiscopu cu unu viu „se traiescă!“ A mai capetatu Présanti'a Sa Par. Episcopu alu Caransebesiului I. Popasu 20 voturi, a fostu două sedule albe, si cele-lalte voturi s'au im-partită asupra a și-să membre din congressu.

Cu aceste s'a încheiatu siedinti'a.

Deputații congressului electivu.

Din diecesă Aradului.

a) din cleru: Ioan Tieranu, Petru Suciu, Georgiu Petroviciu, Georgiu Vasilieviciu, Mironu Romanu, Moise Bogdanu, Nicolau Beldea, I. Groz'a, Pavelu Fizesianu, si Iosifu Belesiu.

b) din mireni: Dr. Pavelu Vasiciu, Pavelu Fisia, Nic. Diamandi, Georgiu Pop'a, Ioanu Fisia, Dr. Atanas, Marienescu abst. Florianu Varga, Mis-siciu, Vinc. Babesiu, Sigismundu Borlea abs. Mich. Besianu, Petru Cermen'a, Dim. Bonciu, Dav. Nicóra, Georg. Dringou, Sig. Popoviciu, Eng. Mocioni, I. Popoviciu Desseanu, Lazaru Ionescu, Parteniu Cosm'a.

II. Din Caransebesiu.

a) din cleru: Nicolau Andreeviciu, Georgiu Pesteanu, Atanasiu Ioanovicu, Ales. Ioanovicu, Ioanu Seimanu, Iacobu Popoviciu, Simionu Dimitrieviciu, Ioanu Popoviciu, Iosifu Popoviciu, si Ioanu P. Popasu.

b) mireni: Georgiu Ardelenu, Ioanu Lengeru, Timotei Miclea, Spiridonu Russu, Teodoru Serbu, Ioanu Balnosianu, Cusmanu Ciocă, Antoniu Mocioni, Dr. Alesandru Mocioni, Victoru Mocioni abs., Stefanu Antonescu abs., Ioanu Fauru, Simeonu Mangiacă abs., Vasiliu Popoviciu, Nicolau Brezeiu, Georgiu Ioanovicu, Ioanu Bartolomeiu, I. Bran-coviciu, Elia Floc'a, Teodoru Seraciu abs.

III. Din Archidiecesa.

a) din cleru: Ioanu Hanni'a, Ioanu Petricu, Ioanu Metianu, Nicolau Popa, Ioanu Popescu, Vas. Piposiu, Vas. Rosiescu, Ioanu Tipeiu, Ioanu Papiu, Ioanu Galu.

b) mireni: Ioanu Paraschivu, Ioanu Pop'a, Ioanu Pinci, Dr. Iosifu Hodosiu, Vas. Buzdugu, Ioanu Filipescu, Gerasimu Candrea, Iosifu Orbonasini, Branu de Lemeni, Iacobu Bolog'a, Petru Nemesiu, Elia Macelariu, Moise Braniște, I. S. Popoviciu, Ioanu Buzurea, Dimitriu Moldovanu, Nicol. Gaetanu.

Deputați aleși acum.

a) din cleru: P. Sa Procopiu Ivacicoviciu, Iosifu Baracu, Dr. Ilariu Puscariu, Zacharia Boiu, Moise Lazaru, Nicolau Fratesiu, Ioanu Ratiu, Sab. Piso sen., Petru Rosca.

b) mireni: Dr. Dim. Racuciu, Visarionu Romanu, Ioanu Bojitia Alecsiu Onitiu, Stefanu Iosifu, Ioanu Gramă, Davidu Almasianu, George Secula, Simeonu Popescu, Simeonu Trifu, Sabinu Piso iun. Dr. Ioanu Mesiot'a Nicolau Strevoiu, Ioanu cav. de

Puscariu, Ioanu Nemesiu, Ioanu Pred'a, Tom'a Răsescu, Dr. Stefanu Pecurariu, Ioanichie Olariu, Ioanu Candrea, Rubinu Patiti'a, Dr. Lazaru Petco.

 Sighișoara în 14 Sept. 1873.

Colera, fatalitate și remedia pre-servative.

Morbilul celu inspaimantatorin, colera', care pana acuma a strinsu după scările diuarielor officiose în Austro-Ungaria preste 107,000 de victime omenești, și a pusu pre cei vii în frica panica, a aparutu din 22 Augustu c. n. pana în 8 Septembrie și în opidulu Sighișoara în 7 casuri constatate de medici.

Casurile ivite au atacatu totu individi din populația romana, unu barbatu și 3 femei au și cadiutu victimă suferătoarelor, 1 femeia sau insanoasătoare si 2 suntu inca sub cura.

Din ultimele dile ale lui Augustu pana în 8 Septembrie nu s'au mai repetat perhorescibili 68 de vedută sa. Ostatianii nostri lu tieneau repasit, ma chiaru esilatu din giurul lor.

Unii scriau acăstă impregjurare eliberatorie din frica panica mesurilor stricte luate din partea comisiunii compusa pentru apărarea colerei și din partea politiei cetățiane d. e. promovarea curațeniei aerului prin departarea escrementelor atacate de putrediune, desinfecțarea tuturor obiectelor, ce potu ingreca aerul cu miasme contrarie si periculoase sanatati omenești si in fine prin contumacia caselor, unde sau ivitu casurile colericice.

Crestinii nostri, pietosi si placuti lui Domine avea deplina convingere, ca esilarea eterna a colerei din opidulu Sighișoara s'a efectuată prin santu maslu mare, celebrat în 1/9 din partea a 8 santi pretri.

Comitetul parochiale din opidulu Sighișoara, avendu, facia de posibile latire a colerei, promovarea intereseelor comune în vedere si considerandu pre de alta parte lipsa si scumpetea, ce domnese de presinte, precum si spesele enorme, care le cauzează pomenirile in diferitele casuri la poporenii nostri — pana la 70 fl. v. a.! — au otarit in siedinti'a sa din Augustu nr. , ca in viitorul dela fia-care mortu, la care se face slujba ingropătunie de omu mare, se se platescă cate 5 fl. v. a. in cass'a besericei de pomana si pentru eterna pomenire a reposatului si apoi de punerea pomenei, pre care la noi nu o manca seraci, ci omenești cei mai de frunte si avuti din parochia, se fia rescumperati.

Oh Domne! ce tiepete si vaiete s'au latit din partea acelora in poporu, la cari le placu pomenile, cari le sustieni inca cu celu mai mare prețiu cu ruinarea totala a poporenilor si recomenda la babe, că se faca colaci catu se poate de marisiori!

Oh Domne! catu suntu de atacate prin profana otarire a comitetului parochiale obiceiurile mantuitorale ale strabunilor nostri si care deschidu la sufletele bantuite usile raiului! dicu.

Totă vin'a la aducerea acestui conclusu profanu, care o se esile sufletele creștinilor din locurile de odihna, este presedintele comitetului, secretarul magistr. I. Siandru, care după parerea si sfaturile cinstitorilor parinti catra evlaviosii si milostivii creștini, ar' debuțu nu numai din comitetu, der' chiaru de pe facia așezării esilatu, ca ce face numai totu reu!

Ei, se vinu la ordine, la colera.

Politi'a cetății din Sighișoara, fara credinția si Dumnezeu, că si presedintele comitetului, n'a concesu, cu privire la morbul colerei, la creștinii nostri evlaviosi, ma chiaru nici la sanctii pretri, că se se adune si se mance pomenea mortului de colera. — O ce fatalitate!

Cea din taină victimă secerată de colera in Sighișoara a fostu fiul protop. Boiu si soci'a unui poporanu ayutu; politi'a nici aici n'a concesu adunarea la pomana. Dupa înmormantare se se fi esprimatu ereditii reposantei, cari nu a relasatu descendenti, ca deca nu s'ar' fi intemplat nenorocita morte de colera, ar' fi trebuitu se se puna pomana mare. — O ce fatalitate mare!

Aci sun silitu a lasa glum'a la o parte si a me re'ntorice la maslulu celu mare susamantit si facutu de creștinii din Sighișoara din convincerea credinției si si pioțatii adeverate, din două considerante.

Unul este, ca rogațiunea inaltiata de credinția firma a poporenilor catra atotu poternicul crea-

tore a rehabilitat era odihna animelor si a alungat din peptulu multor fric'a panica, ce o au fostu infiptu coler'a; altulu este, ca cu acesta oca-siune s'a desfasuratu inaintea privitorilor o scena nedemna de tempulu presinte, si proprie numai de actorele ei. —

Este vorba, ca sant'a rogatiune numai atuncea se primește bine inaintea lui Ddieu, (?) candu se si platesc.

De aceea spre acoperirea speselor obveninde la maslulu mare mai susamantit sau contielesu P. t. parint, protopopu cu epitropii besericiei si cu o parte insemnata din membrui comitetului parochiale că se se faca o colecta de cate 10 cr. dela fia-care familia si se voru culege si cu disculu la stropirea cu apa si ungerea cu untu de lemnu santitu oferte benevolé de pe la crestini. Din sum'a totala se voru plati spesele, precum s'a facutu si in alte locuri, si anume la fia-care preutu cate 1 fl. 50 cr. la fia-care cantaretu cate 50 cr. er' plusulu va incurge in cass'a besericiei si eventuale deficitulu va acoperi cass'a besericiei.

Prin colect'a facuta s'a incassatu preste 35 fl. — : poporenii, cari n'au fostu in stare, seu n'au avutu ocasiune se contribue denariulu seu la colectanti pentru alungarea colerei, provocati de parint. protop. la inceperea ungerei cu untu de lemnu santitu, au oferit u 10 cr. si altii mai pucintelui in discosu. Dupa finirea ceremoniei unulu dintre epitropi au tornat ofertele adunate de pe discosele la olalta si a plecatu cu banisiorii, — dupa calcularea lui 10—15 fl. sei depuna in intielesulu pacatarii in cass'a besericiei, unde se afia si colect'a ante-facuta. Parintele protop. intredise epitropului ducerea banilor in cass'a besericiei. Cela se provoca la pactare. O ce pecate! — Preinsti'a sa vediendu periculu in mora lasa cele ddiesi la mesa, pléca rezolutu dupa epitropu si ajungandu, pune branc'a pe banisiorii legati intr'o carpa in man'a epitropului, dicundu; „acestea suntu depre discosu, si suntu ai mei.“ Epitropul merse in besericia cu buzile imilate la ceilaliti 2, cari -lu accepta cu ofertele culese de pre discosu. Dupa densulu purcede Preinsti'a sa cu pred'a in mana, urmandu focu si pucioasa din facia si se pune in sant'a besericia cu gur'a pe toti 3 epitropii, i-au injuratu, afurisit si convocat tóte puterile luminii si ale intunecului, sodoma si gomora, ciuma si colera asupra capului loru si alu acelor, cari au meditat se puna ofertele de pre discose in cass'a besericiei. Ma chiaru si rugatiunea facuta au recuiratu dela Ddieu cu manile redicate inaintea santului altariu.

La aceste expectoratiuni, cari se intemplan in facia unui publicu numerosu au reflectatu epitropulu Vasile Comaniciu flegmatic si dispretnitoriu: „Dle prot., deca d-ta calc in pitore otarirea, ce o ai facutu impreuna cu noi si acuma fac o comedie că acesta fara tema de pedepsa, apoi pentru ce se se tema cei fara vina?“

Acesta comedie adeverata, care nu se unesce dupa parerea mea nice decumu cu reputatiunea si moralitatea unui prota, se nu surprinda pre P. t. publicu cetitoriu, ca-ci respectivulu dnu au calcatu in mai multe casuri in pitore, chiaru dispositiuni diregatoresci in affaceri de bani, si banisiorii strainati in depositulu domniei sale, nu iau mai restituitu pana astazi.

Atari casuri s'a adusu chiaru Prevenerabilul consistoriu arch. la cunoscintia, der' Prevenerabilul acel'a in locu de a luá mesurile indigitate de Stat. org. trece tóte cu parintesca indurare si da comitetului parochiale din Sighisoara si mai alesu presiedintelui acelui'a prin emisulu dtd 1/7 1871 nr. 555 o reprobare aspra, pentru ca-ce au incercat se apere cass'a pagubita de d-lu nostru din cestiene.

Satis sapienti!

De sub Murgau 26 Aug. 1873.

In legatura cu cele publicate de aice in „G. Transilvaniei“ nr. 60 a. c. se aduce la cunoscintia on. publicu, ca Ven. Ordinariatu metrop. gr. cat. prin altu circulariu alu seu din 19/7 Iuliu a. c. nr. 2084, conformu protocolului luatu in siedintia IV a Ven. congressu scolasticu archidiecesanu gr. cat. a impartasit preotimei respective **specificatiunea** celoru comune besericesci gr. cat., care numai prin poteri unite -si voru poté ajunge scopulu de a infintia scole confessionale corespondentia.

Spre ce acolo se recomenda că acele-si comune se se intrunesc mai multe spre sustinerea

a cate unei scole confessionale gr. cat. corespondentia comună pentru cate două seu si trei comune mai mici, deca acele de olalta nu suntu mai de departe de 1/2 milu geograficu. — Seu deca flescare dintr-o acele-si comune ar' fi in stare a didi edificiu scolaru propriu, si alu insestra cu cele prescrise, ince nu aru poté dotá dupa cuvenintia osebitu docente qualificatu, se potu insoci două comune provediute cu edificia scolarie, că se doteze pre unu singuru docente, care va ave se propuna studiale de invetiamentu pe rondu in ambele scole; — inprivintia caror'a totu acolo se dau dispositiuni practicabile in unele, der' dorere! nepracticabile in multe din specificatiele comune din feliurite cause si anumitu, ca acele parte se afia mestecate in loco si invecinate mai deaprope cu comune besericesci gr. orientali, má unele suntu incunjurate din tóte laturile cu de aceste, parte ca jacu departate de consororile sale comune gr. catolice 1—2—3 miluri geogr. retacundu aci comunicatiunea cea grea si nesecura intre ele; — apoi firesce amblarea docentelui regulata din comun'a locuintie sale in c-oalalta comună — atatu de departate de olalta e cu atatu mai imposibile, cu catu — ca nici poterile-i fisice, neci tempulu fisicu pre langa vointia cea mai buna si receruta qualificatiunea s'a, si pre langa celu mai grasu salariu, nu-i ajungu, ceea ce va arata mai invederatu experientia optima rerum magistra; — apoi si cine dintre docenti s'ar' afia in lumea lui Ddieu, care se aiba voia si curagiul de a primi asupra s'a o sarcina atatu de grea má tocmai nesupottavera, caruia, deca totusi s'ar' afia, i s'ar' poté aplicá dis'a strabunesca „quem Dii odere pedagogum fecere.“ —

Deci laudatulu congressu mai bine facea: deca in obiectulu acest'a cercă calea cointielegerei intre organele ambelor confesiuni romane, adeca, că in acele comune cu poporatiune gr. cat. si gr. orient. unde comun'a besericésca gr. cat. nu e in stare de a sustine scol'a sa confessionale, se se intemeieze scola corespondentia comună cu caracterulu confessional alu majoritatiei locuitorilor respectivei comune apartienetoria de una din ambele confesiuni, si deca atare cointielegere aru fi successu, ceeace eră cu atatu mai probabilu, cu catu, ca si respectivele organe gr. orientale au de a se lupta cu asemenea grantati, carele numai cu poteri intrunite si cu o astufeliu de cointielegere le voru poté invinge, si caroru organe asisideré le jacu la anima si in interesu a salva caracterulu confessionalu alu scólelor sale, si a nu fi silite ele de ele a renunța pentru totudeauna si la posibilitatea de a avea canduva scólele sale in cea mai mare parte a arhidiocesei loru, atunci dificultatile erau superate pentruca „concordia res parvae crescunt, discordia antem maximae dilabuntur;“ — atunci si inaltului regimur se potea recere cu mai mare eficacitate pentru estenderea legei scolast. din 1868 in partile sale favoritorie si asupra scólelor confessional, si modificarea aceleia-si in punctele sale nefavoritorie; candu acelasi regimur, deca vede intre atari comune mestecate compacta solidaritate si reciproca invoie spre asia ceva, si deca densulu nutresce adeveratu simtiu parientescu in privintia culturei poporale, atunci elu nu poate portá rol'a de a fi scólelor comunale muma, er' celoru confessional ciuma. — La casu ince, deca atare cercare aru fi remasur fara resultat, atunci lumea incal sciea, ca care parte e piétr'a smintelei, si totu atunci prelaudatulu congressu potea eschiamá cu nemoritorulu Barnutiu „dixi et salvavi animam meam.“

Aci fia-mi ertatu a spune francu acelu tristu adeveru: ca scisiunea in două confesiuni e o plaga, care pre natiunea romana a nefericit-o si va mai nefericiti-o pan'atunci, pana candu fiili densei voru trai desbinati si inparechiati intre sene, si nu voru conlucră cu poteri unite spre luminarea poporului romanescu fara osebire de unitu seu neunitu, pentruca scrisu este cumca „tota imperatia, ce se imparachiéza intre sene, se pustiesce, si tota cetatea seu cas'a, ce se imparachiéza intre sene, nu sta,“ si er' „Israile! din tine va fi perirea ta.“

Dreptu acea intelegetii romani de ambe confesiuni si cu deosebire cei ce se numescu santi si aru face unu bine forte mare natiunei sale: deca densii desbracanduse de orce ura confessional de orce proselitismu aru imitá pre maghiari, carii de si se afia impartiti intre confesiuni totusi in privintia nationale ei toti cu totii suntu una, si intru acesta tari ca stanc'a, pentruca in unire e si potere si fericire. —

Pro coronide mai adaugu: cumca fericitulu episcopu Moga, intrebatu fiendu de catra Cornari tocma pe acelu tempu, candu din aceia o parte trecusera la unire, ca ce aru fi unirea si neunirea?

li-a respunsu a fi acea: ca din una traista plina se facu două góle. —

Asia este, — orce potere mare dupace se imparte devine slaba, „divide fluvium, et rivulus erit;“ prin urmare noi romanii cu desbinarea nostra insine ajutam si intarim pre contrarii nostri intru indeplenirea politicei loru: „divide et impera, divide et vinces.“

J dem qui pridem.

(Bibliografia) Avemu inaintea nostra o carticica de 119 pagine intitulata: Educatiunea personala seu cultur'a individualui prin sine insusi tradusa din operele sociale ale lui Channing, una renumita scriitoru si unulu din cei mai mari moralisti si educatori ai poporului din Statele Unite, ea este insocita de o notitia asupra autorului si scrierilor sale. Traducerea e facuta de d. Strajan. Noi o recomandam cu totuadinsulu publicului cetitoriu, mai alesu tinerimei si aceloru cari suntu chiamati a se ocupa de educatiune. Dorim ca aseminea scriere se devina populara intre romani. Acesta ar' fi bnnu avguru pentru viitorulu nostru. Unu renumita scriitoru francesu care a introdustu si popularisatu in patri'a sa operele lui Channing, nu se sfiese a dice ca discursulu despre educatiunea personala seu cultur'a de sine insusi, pe care la antaia vedere a cedito cu entusiasmul si bucuria uuui omu care afia in fine adeverulu, a fostu pentru elu o adeverata revelatiune. In acestu discursu dice densulu: eu amu aflatu deslegata enigma ce turbura secolul nostru. Problem'a democratiei nu este o problema politica in intielesulu vulgaru alu cuventului; tóte combinatiunile, tóte inventiunile constitutionale, tóte formele de guvern nu suntu in stare a o resolvu; ea este o problema de educatiune.

Speram der' ca publiculu nostru va sci a pretinu o aseminea scriere, in care reflesiuni atatu de juste si ideile cele mai folositore suntu imbricate intr'o limba frumosa si populara.

(Cale ferata). Afiamu ca lini'a dela Iasi la Prutu se continua cu activitate, si ca compania, in virtutea conventiei incheiate, va pune-o in circulare in tómn'a acést'a, cu tóte ca lini'a rusesca de abia pote va fi gat'a la tómn'a viitoria, ca-ci, compania ce o luase in antreprindere a facutu falimentu si alta inca nu s'a constituitu. Se crede ca guvernul rusescu o va lucra in regia. Astfelui va mai trece celu pucinu unu anu pana ce Iassulu va fi legatu directu cu Odes'a.

Ploile, care au inceputu de pe la 15 curentu cu intrerumpere, inlesnesc forte multu facerea araturilor de tómn'a, care erau in suferinta din caus'a seceretei si a uscatiunii. Ele voru fi favorable de asemene si pentru pasiuni, care se uscase cu desaversire. In mai multe locuri a inceputu deja culosulu papusioiloru, care in generalu suntu forte slabii, din care causa ei suntu forte scumpi. Fajna de popusioiu a ajunsu in unele locuri pana la 1 leu oca.

Lips'a de fenu pentru earna a facutu se scaza forte multu pretiulu vitelor, care se vendu de totu eftinu. Astfelui ni se serie din districte ca vacale, care alta data se vindeau cu 10—15 galbeni, acumu se vendu pentru 4, 5 galbeni, si boii 40 seu 50 galbeni parechea, acumu suntu intre 15 si 20 de galbeni. Fenulu vechiu se vinde dela 10—12 galbeni stogulu. Chiaru paiale se intréba cu 2 si 3 galbeni stanjinulu. — Pretiurile aceste voru fi negresit si mai mari, deca earn'a va incepe cu rendu si va fi grea.

O depesia din Dorohoiu anuntia ca d. Uhrinoski, a fostu ucisul de nisice talhari in padurea de pe mosi'a sa Buhaiu. S'a luatu mesuri energice pentru prinderea ucigasiloru si darea loru in mana justitiei.

PROCLAMATIUNEA

Presedintelui statelor-unite din Americ'a

Fiindu ca, prin legea Congresului, aprobita la 3 Martie 1871, se prescrie de a se celebra implinirea a o sută de ani dela independentia Statelor-Unite prin o Expositiune internationala de arte, produse de manufactura de pamant si mine, ce va ave locu in orasulu Philadelphia in 1876, si se dispunea ca, cumu se va informa presedintelui de catra guvernatorulu Pensylvaniei, ca s'a pregatit aridicarea unui edificiu convenabil pentru scolu si pentru stabilirea comisiunii directoare numita pentru acésta, presedintele va trebui se faca o proclamatiune, anuntandu epoca in care Expositiunea se va deschide, unde va ave locu si va trebui ince se adreseze copie representatiunilor

diplomatici ale tuturor natiunilor si in acelasi tempu si nisce prescriptiuni adoptate de comisari, pentru publicatiunea in diverse State:

Fiindu ca, Ex. Sa Guvernatorul disului Statu alu Pensylvaniei m'a informatu, la 14 Iunie 1873, ca s'au prestatu ardicarea disului edificiu si stabilea commissiunei centenarie, numita pentru acestu scop;

Si fiindu-ca presiedintele commissiunei centenarie m'a informatu oficialu, atatu despre datele fixate pentru deschiderea si inchiderea acestei expositiuni, catu si despre locul unde va avea locu;

Aduce la cunoscinta publicului ca eu, Ulysses Grant, presiedintele Statelor-Unite, conformu dispozitiunilor legii congressului mai susu disu, declaru si proclamu, ca se va tiené in orasulu Philadelphia o Expositiune internationala de arte, produkte de manufatura de pamant si mine, care se va deschide la 19 Aprilie anulu Domnului 1876 si se va inchide la 19 Octombrie alu aceluiasi anu.

Si in interesulu pacei, alu civilisatiunii si alu relatiunilor interioare si internationale, recomandu celebrarea si Expositiunea poporului Statelor-Unite si din amoru pentru astu guvern si acestu poporu, le recomandu tuturor natiunilor care voru binevoi se iè parte la densa.

Pentru care amu si pusu semnatura pe present'a proclamatune, si i-amu imprimatu sigilul Statelor-Unite. (L. S.)

Facuta in orasulu Washington, la 3 Iulie 1873, si alu 97-lea alu independentiei Statelor-Unite.

De catra presiedintele

U. I. Grant.

Hamiltonu Fisch, secretariu de Statu.

PRESCRIPTIUNI GENERALE.

I. Expositiunea internationala din 1876 se va tiené in parculu Fairmount, in orasulu Philadelphia; la anulu 1876.

II. Dat'a deschiderii Expositiunii va fi la 19 Aprilie 1876 si a inchiderii la 10 Octobre 1876.

III. O invitare cordiale se face tuturor natiunilor din lume, pentru ca se fia representante prin artele si industriile loru, progressulu si inaintarile loru.

IV. Se reclama o acceptare formală a acestei invitari inainte de 4 Maiu 1874.

V. Fia-care natiune, care voiesce se primësca acésta invitare, trebuie se numésca o commissiune insarcinata de a regula totu ce privesce interesele sale. Pentru a inlesni comunicatiunile si a obtine o supra-intendentia satisfacatore se cere specialu ca unu membru din fia-care commissiune se fia hotarit u siede in Philadelphia pana la inchiderea Expositiunii.

VI. Prerogativele expunatorilor suntu numai acordate cetatiilor din tierile, alu caror guvern a primitu formalu invitatiunea de a se reprezentă si a numitu commissiunea susu mentionata. Tote comunicatiunile trebuie se aiba locu prin mihiulocirea commissiunilor guvernamentale.

VII. Cererile pentru spaciu de ocupat in edificiurile si teremurile puse sub directiunea commissiunii centenarie trebuie facute la 4 Maiu 1875.

VIII. Desenurile complete ale edificiurilor si teremurilor se voru procură comisarilor diverselor natiuni care voru primi invitatiunea de a lua parte la Expositiune.

IX. Tote articolele preparate pentru Expositiune trebuie se se afle la Philadelphia inainte de 1 Ianuarie 1876, pentru a se poté asigura asigurarea si clasificarea.

X. Legile, congressului, privitore la regulamentele vamilor, accusului, etc. precum si tote prescriptiunile speciale ce se voru adoptá de catra commissiunea centrala, relativ la transportu, la alegera planurilor, la clasificare, fortia motrice, la asigurarea, la regulele de politia si la alte materii, voru fi pe data comunicate representantilor acreditati ai guvernelor ce cooperáza la acésta Expositiune.

Cur. de Iasi.

„ALBINA“

Institutu de creditu si economii
in Sibiu.

Dupa-ce possessorii certificatelor de actiuni ale institutului nostru cu numerii: 283, 289, 304, 307, 316, 317, 367, 368, 604, 605, 686, 710,

818, 819, 826, 931, 1018, 1019, 1032, 1033, 1063, 1128, 1129, 1140, 1170, 1358, 1374, 1277, 1378, 1384, 1385, 1386, 1392, 1483, 1484, 1584, 1585, 1587, 1588, 1589, 1632, 1698, 1699, 1792, 1797, 1798, 1799, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1843, 1853, 1935, 1954, 1955, 2203, 2205, 2271, 2282, 2349, 2433, 2634, 2638, 2700, 2726, 2733, 2734, 2774, 2779, 2803, 2806, 2807, 2808, 2809, 2820, 2878, 2879, 2880, 2881, 2882, 2885, 2886, 2893, 2927, 2950, 2954, 2955, 2956, 2999 nici la siese septemani dupa publicarea din urma prin diurnale a provocarii nostre din 20 Iuliu a. c. Nr. 854 n'au respunsu ratele restante de actiuni: acele certificate cu numerii de mai susu se dechiară prin acésta de nulla.

Sibiu 16 Septembre 1873.

Directiunea Institutului de creditu si economii
„ALBINA“.

+ Nicolau Vulcanu, protopopu gr. c. romanu de Letamare, Iosifu Vulcanu, redactorul diuariului „Familia“ din Pest'a, — cu soci'a sa Aurelia n. Popoviciu, Lilla Irinyi maritata Gozmanu, Ioanu Irinyi, Antonia Irinyi, maritata Derecskey, Elen'a Kopócsy ved. Péczely, Irma Kopócsy maritata Iánosy, Andreiu Kopócsy, Alecsiu Popoviciu si soci'a sa Liuba, anuncia cu anima sfiasiata de durere, incetarea din viétia a neuitatei socie, mame, sòcre, surori, matusie si cuscre

VICTORIA VULCANU n. IRINYI,

intemplata in alu 60-lea anu alu vietii sale si in alu 43-lea alu casatoriei fericite, la Leta-Mare in 16 Sept. a. c. sér'a la 10 óre, dupa o bólă indelungata.

Remasitiele-i trupesci se voru inmormenta, la 19 I. c. demanétia la 10 óre.

Leta-Mare, 16 Sept. 1873.

In eternu amintirea ei!

Concursu.

Pentru ocuparea postului de submedicu in comun'a montana Buciumu, — in comitatulu Alb'a inferioara, — cu care este impreunatu unu salariu anualu de 550 fl. intertimentu pentru unu calu 120 fl. si 60 fl. bani de cortelu, precum si dreptulu de pensiune dupa normele de statu, se descrie concursu.

Doritorii de a competi la acestu postu, suntu poftiti, ca cererile instructe cu documentele recerute, prelunga perfecta cunoscinta a limbei romane se le substéerna la „comitetulu fondului pisetalu alu Abrudu-Rosiei“, pana la 26 Septembrie a. c. că terminu inclusivu, prelunga acea observare, ca ale-sulu va debui se locuésca in insasi comună Buciumu.

Abrudu in 25 Augustu 1873.

Dela comitetulu fondului pisetalu alu Abrudu-Rosiei.

Simeonu Balinth
presiedinte.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scol'a comunala confessională in comun'a fosta granitariésca Mititeiu, se scrie concursu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu de 120 fl. v. a. cuartiru liberu si 6 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupá acestu postu au se-si ascerna suplicele loru documentate dupa legea scolara pana in 25 Octobre 1873 la acestu senatu.

Mititeiu in 14 Septembre 1873.

Senatulu scolasticu communalu confes.

Basilu Sioldea

1—3 parachu gr. cat., că presied.

Nr. 15/comit. scol. conf. 1873. 1—3

Escriere de concursu.

Devenindu vacantu postulu de invetiatoriu la scol'a confessionale elementaria gr. cat. din Salv'a

prin abdicerea fostului invetiatoriu, spre ocuparea acestui postu se scrie concursu:

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu: Salariulu fipsatu cu 200 fl. v. a. pe anu, cuartiru liberu si gradina de pomeritu.

Doritorii de a ocupá acestu postu au de a - si asterne documentele necessaria subscrisului presidiu pana in a 20-a Octobre 1873 st. nou.

Din siedint'a comisiunei scolare confes. gr. cat. tenuete in Salv'a, in 27 Iuliu 1873.

Presiedintele
Ioanu Catone.

Notariulu
George Belteagu.

Nr. 530.

2—2

Concursu.

Pentru ocuparea postului de adjunctu la scol'a granitariésca din Orlat se scrie concursu pana la 27 Septembre a. c. st. n. Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anuale de 200 fl. v. a. si adeca 104 fl. din fundulu scolastecu, 63 din fundulu de provente si 33 fl. din cas'a comunale; apoi relutu pentru cortelu pe anu de 12 fl. 60 cr. si pentru 3 stengini de lemne dupa pretiurile locale, ambele din fundulu de provente.

Suplicele instruite cu documentele de lipsa se se tramita la

Comitetulu administrativu de fundulu scolastecu, alu fostilor granitari din regimentulu romanu I in Sibiu.

ANUNCIU.

MAGAZINUL de INCALTIAMENTE
de VIEN'A

uliti'a caldararilor Nr. 485,
casele d-lui I. Sotiru,

se recomanda onorat. publicu cu tòte feluri de incalziamente dupa fasonulu celu mai nou si de cea mai buna calitate pentru domni, dame si copii cu pretiurile cele mai moderate si cu garantia trainicielor loru.

Se mai afia acolo si
ciobôte contra apei pre-gatite din piele usiora si curatul rusesc (asia numita iuftu)

atatu pentru barbati, catu si pentru princi. — Comande pentru ori-ce soiu se primescu si se va efectua promptu din Vien'a. — Reparaturile inca se facu totu aici. 3—3

I. H. Münz.

VENDIARE DE BUNURI.

In comun'a Hosszutelke (Dostadt) comitatulu Albei inferioara processulu Singatinului se afia de datu in arenda unu bunu constatoriu din 600 jugere, séu si de vendutu cu totulu. Mai deaprope se poate trage informatiune prin posta cu scrisori francate la adressa „F. M. Nagy Enyed.“ 5

Cursurile

la bursa in 23 Septembre 1873 stă asta:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 48	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 " 07	" "
Augsburg	—	—	108 " 25	" "
Londonu	—	—	113 " 10	" "
Imprumutulu nationalu	—	—	73 " —	" "
Obligatiile metalice vecchi de 5%	69	20	" —	" "
Obligatiile rurale ungare	75	75	" —	" "
" " temesiane	73	25	" —	" "
" " transilvane	74	—	" —	" "
" " croato-slav.	75	—	" —	" "
Actiunile bancii	—	—	964 " —	" "
creditalui	—	—	228 " 50	" "